

LÅTSKRIVAR- BOKEN

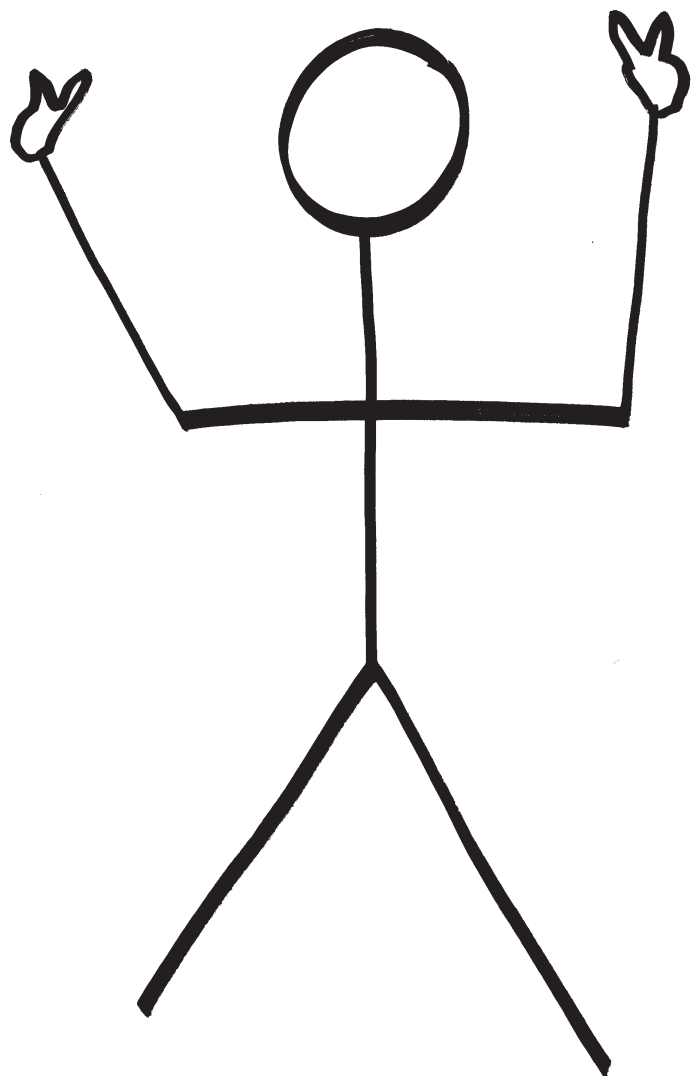

MONICA WELANDER

Hands Up Music

INNEHÅLL:

Låtskrivaren	7
Varför göra låtar	11
Vad är en låt?	17
Melodi, Text och Rytme	23
Låtarnas struktur	33
Verktygslådan	41
Mer verktyg	47
Mall för en tre-ackordslåt	54
Övning: Att skriva en låt	55
Vad händer sen?	61
Stim	67
Övningar: Text	69
Övningar: Melodi	73
Mer övningar	75
Exempel på låtstrukturer	82
Exempel på låttexter:	
Friday Night	84
Avenue	86
Hollywood	88
Några vanliga gitarrackord	91
Efterord	93

LÅTSKRIVAREN

HÄR ÄR EN LÅTSKRIVARE

Detta är en låtskrivare som just har skrivit klart en ny låt och är supernöjd över det. Precis som en idrottsstjärna som har vunnit en viktig match eller ett viktigt lopp känner sig låtskrivaren som en vinnare och gör "V"-tecknet, segertecknet. Det är klart att låtskrivaren är nöjd.

Man har lyckats skapa någonting helt nytt och unikt: en låt som inte fanns tidigare. Det kanske inte kommer att bli världens största hit, men det var kul att göra den, så kul att man vill skriva fler låtar.

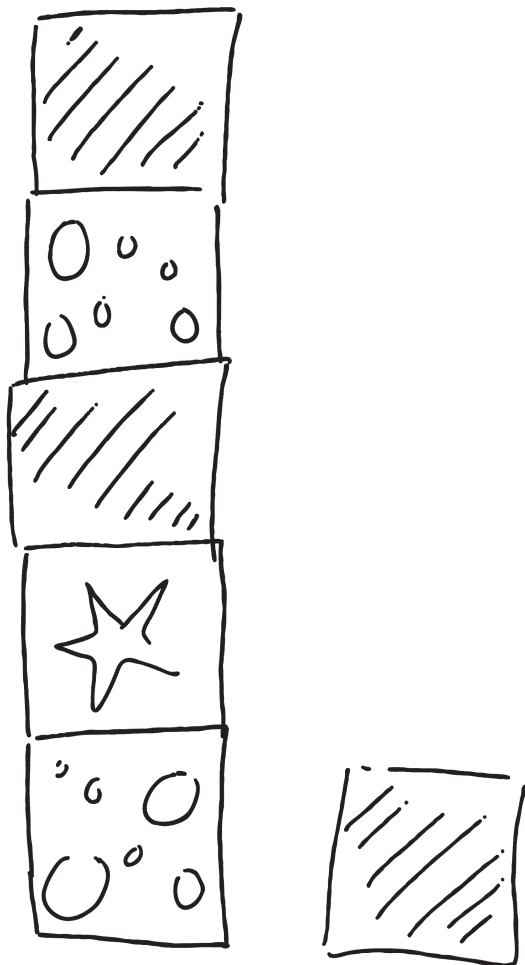
VAD ÄR EN LÅT?

EN LÅT ÄR FÖRPACKAD MUSIK.

Musik finns på så många olika sätt, långa klassiska stycken som kan spelas på olika vis, improvisatorisk jazz som bygger på att man jammnar ihop, afrikanskt trumspel. Även fågelsång är ju exempel på musik. Men en låt har en början och ett slut. Den är på så sätt förpackad.

Det som händer där emellan i låten är väldigt olika för alla olika låtar men det som låtarna har gemensamt är att de har en tydlig början och ett tydligt slut.

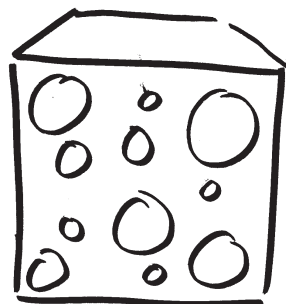
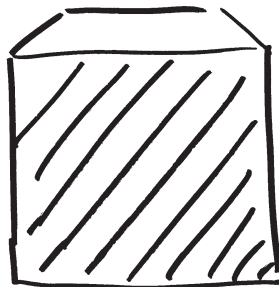
Så vi kan väl börja där! Det viktigaste när vi skriver en låt är att få till en början och ett slut. Att vi förpackar låten.

LÅTARNAS STRUKTUR

Struktur betyder ungefär mönster eller form för hur nånting är uppbyggt.

En låts struktur är hur man har byggt upp den med olika delar: verser och refränger bl.a. De här olika delarna kan man likna vid byggklossar eller byggstenar som man använder och bygger med när man skriver sin låt.

VERS är ofta det som berättar historien i låten och för handlingen framåt. I verserna kan historien delas upp i olika avsnitt och utvecklas genom första, andra och tredje versen t.ex.

I låten *Hollywood* (låt nr 3 på skivan, text se sidan 88) kan man höra en historia som berättas i verserna.

REFRÄNG är den delen av låten som återkommer flera gånger ofta likadant varje gång. Refrängen sammanfattar också vad låten handlar om och är låtens kärna. I "Hollywood" som handlar om Hollywood sjunger man mycket Hollywood i refrängen.

En refräng har också ett syfte att fånga lyssnarens intresse. Om man gör en refräng som är enkel, lätt att känna igen och ryckas med i så blir det lätt för lyssnaren att sjunga med, komma ihåg och tycka om låten. Vill man skriva en riktig hit – så ska man tänka på att inte göra för komplicerad refräng utan ju enklare och tydligare desto bättre.

De här byggklossarna, vers och refräng, är de viktigaste att ha med i låten. Och det räcker att bygga sin låt på bara vers och refräng.

Mall för en tre-ackordslåt

Melodi: begränsa dig till tre ackord **D, A, G**, spela på ackorden som låten på sidan 58 visar t.ex.

Struktur	Text
Vers 1 (fyra rader)	Känslan
Refräng (tre rader)	Låtens titel
Vers 2 (fyra rader)	Bilden
Refräng (tre rader)	Låtens titel
Refräng (tre rader)	Låtens titel

ÖVNING: ATT SKRIVA EN LÅT

Det här är en enkel övning i att komma igång och skriva låtar, den bygger på en mall av en låt med en enkel struktur och ett sätt att jobba fram texter och melodier som finns med här i boken.

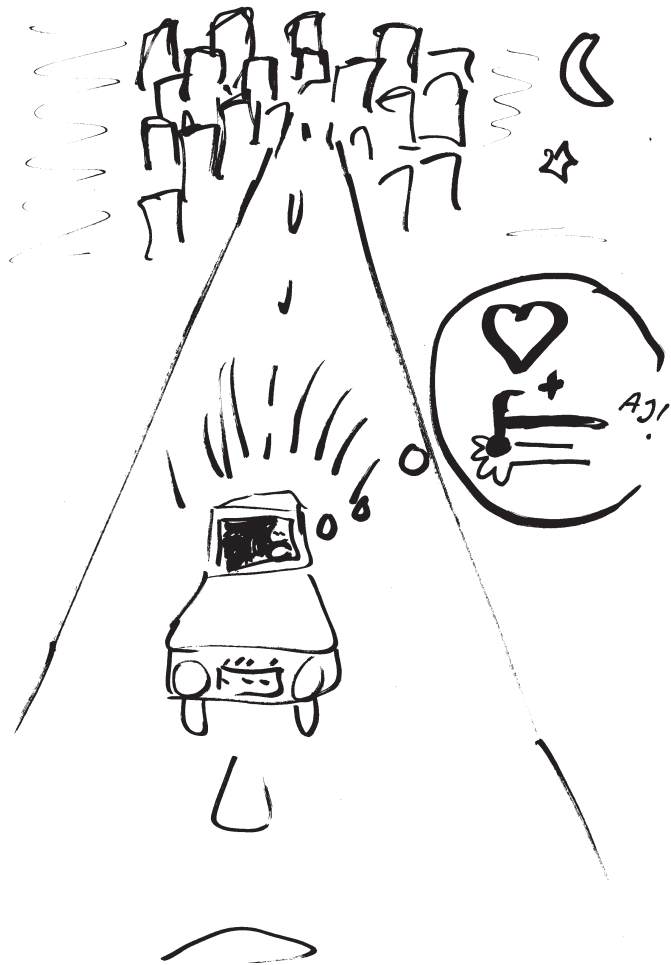
STRUKTUREN i låten, är enkel men den räcker absolut för att skapa en låt. Låten har två verser och tre refränger ihopsatt som mallen visar.

Längden på verserna är fyra rader, och refrängerna är tre rader.

Man kan gärna lägga till ett litet intro och mellanspel mellan verserna. Enklast gör man det genom att bara spela på det första ackordet under t.ex. längden av en halv vers.

MELODIN skapar man genom att begränsa sig att bara spela på tre ackord. Bra ackord att börja med är D, A, G (se sidan 91). Man väljer själv i vilken ordning man spelar ackorden, men de är grunden för att hitta på en melodi.

TEXTEN och vad låten ska handla om kan man jobba fram genom att använda en känsla och en bild. Första versen som är det första som händer i låten beskriver känslan, och andra versen beskriver bilden.

Det här är ett ganska bra sätt att presentera historien, först slår man an vad det är som känns, vad det är för stämning i låten, och sedan berättar man genom en bild varför det är just den känslan.

Som exempel kan vi använda känslan och bilden från avsnittet om text. Känslan där var kanske olyckligt kär eller sviken, och bilden visade bilen som åker snabbt från en stad.

Då skriver vi första versen om känslan olycklig, och andra versen beskriver vad som händer på bilden.

REFRÄNGEN är ju en sammanfattning om vad låten handlar om och låtens kärna. Ofta kan det vara så att låtens titel också sammanfattar vad den handlar om. Många gånger finns låtens titel med i refrängen (t.ex. Hollywood, Friday Night, och Rockers) så i den här låten gör vi refrängen så enkel att den är detsamma som låtens titel. Textmässigt ganska kort alltså.

På nästa uppslag finns ett exempel på hur man skriver ner en låt efter den här mallen, och ett exempel där man har med stick, intro, och mellanspel.

HÄR KOMMER REFRÄNGEN, OH YEAH

Vers 1

D A
Här börjar första raden på första versen
G A
Här börjar andra raden på första versen
D A
Här börjar tredje raden på första versen
G A
Här börjar fjärde raden på första versen

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen oh yeah

Vers 2

D A
Här börjar första raden på andra versen
G A
Här börjar andra raden på andra versen
D A
Här börjar tredje raden på andra versen
G A
Här börjar fjärde raden på andra versen

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen igen

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen oh yeah

Låten ovan är enligt mallen.

På nästa sida: En variant med intro, mellanspel och stick.

HÄR KOMMER REFRÄNGEN, OH YEAH (VARIANT)

Intro

D D

Vers 1

D A
Här börjar första raden på första versen
G A
Här börjar andra raden på första versen
D A
Här börjar tredje raden på första versen
G A
Här börjar fjärde raden på första versen

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen oh yeah

Mellanspel

D D

Vers 2

D A
Här börjar första raden på andra versen
G A
Här börjar andra raden på andra versen
D A
Här börjar tredje raden på andra versen
G A
Här börjar fjärde raden på andra versen

Stick

Em A
Men det var nåt mer jag ville säga
Em A
Som jag inte fick
Em A G A
Det var nåt mer jag ville säga så jag gör ett stick och nu så är vi kvitt

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen igen

Refräng

G A
Här kommer refrängen
G A
Den verkligen svänger den
G A D
Här kommer refrängen oh yeah